

In wat men tegenwoordig de *OLAV* noemt - de opleiding van leraren algemene vakken (secundair onderwijs) - worden studenten weinig of niet met taalleerproblemen geconfronteerd.

Wanneer zij Frans, Engels, wiskunde of wetenschappen als stamvak kiezen, volgen zij enkele uurtjes Nederlands per week, die zich echter toespitsen op vaardigheidstraining: spelling, schrijven, uitspraak, tekstanalyse, spreekoefeningen.

Diegenen die Nederlands als stamvak kiezen, krijgen een behoorlijk curriculum linguïstiek aangeboden. In het eerste jaar is de sociolinguïstiek aan de orde en krijgen de studenten een grondige cursus fonetiek. Daarin vooral aandacht voor de fysiologische en technische aspecten van spreken en luisteren.

Het tweede jaar analyseert symptomen als het dialect, de tweede taalverwerving en de taal- en spraakontwikkeling. Hierin wordt aandacht besteed aan de eerste levensjaren en aan de hersenfuncties. Studenten maken onder meer een geluidsmontage van representatieve taaluitingen van kinderen van diverse leeftijden.

In het derde jaar staat een module *Spraak-, stem- en taalafwijkingen* op het programma waarin ook vertraagde taal- en spraakontwikkeling, agrammatisme, en lees- en schrijfstoornissen worden behandeld. Omdat onze studenten wel eens terechtkomen in de basiseducatie, krijgen ze een cursus lees- en schrijftechnieken, en bestuderen ze het fenomeen van het analfabetisme.

In het kader van al deze themata voeren ze observatietaken uit in de lagere school, in centra voor basiseducatie en bij een logopedist. Overigens wordt jaarlijks een logopedist naar het instituut uitgenodigd om de essentialia in zijn begeleidingstaak te bespreken en te illustreren. Praktische ervaring in het Bijzonder Onderwijs doen onze studenten in de regel niet op, tenzij ze daarvoor een persoonlijke voorkeur te kennen geven. Meestal betreft het dan studenten die zich hierin wensen te specialiseren.

Ik wil in de marge opmerken dat de beschreven invulling van het programma mogelijk niet representatief is voor alle pedagogische hogescholen en regenten. Ons leerplan is namelijk zeer open en lectoren gaan meestal hiermee hun eigen weg.

Met de Vernieuwde Lerarenopleiding in het verschiet zou het zeker zinvol zijn alle leraren-in-spe te initiëren in de materie van de taalleerproblemen. Ik meen dat, niet alleen met het oog op begeleiding en remediëring in specifieke afdelingen van het secundair onderwijs, een inzicht in de functies en dysfuncties van taal zo essentieel is dat het dient te behoren tot de basiskennis en liefst ook tot de basiservaring van elke leraar.

Marc van Riel
lector Nederlands in de lerarenopleiding (voor regenten)